

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัดเทพนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

The management for Cultural Tourism: case study Wat Thep Nimitr,
Muang District , Chachoengsao Provice

ไพรินทร์ กล่อมสกุล

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม:กรณีศึกษาวัดเทพนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการในวัดเทพนิมิต 4 ด้านคือ 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิต และเพื่อศึกษาบทบาทของวัดที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการสำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการจัดการการท่องเที่ยววัดเทพนิมิต และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยววัดเทพนิมิต จำนวน 40 ข้อใช้เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว จำนวน 150 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

ผลการศึกษาพบว่า:

1. รูปแบบการจัดการด้านประชาสัมพันธ์ ด้านคมนาคม ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว และด้านการบริการวัดเทพนิมิตของวัดเทพนิมิตอยู่ในระดับดี แต่มีประเด็นที่ควรปรับปรุง คือจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวัดเทพนิมิตทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมทั้งมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสามารถให้ข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยววัดเทพนิมิตได้อย่างชัดเจนและถูกต้องมีการประชาสัมพันธ์ผ่านศูนย์การท่องเที่ยวชุมชน และควรมีการให้บริการร้านอาหารและเครื่องดื่มในราคาที่เหมาะสมและร้านขายสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อกระตุ้นความสนใจต่อนักท่องเที่ยว
2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิต อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านคมนาคม ด้านบริการ ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และด้านประชาสัมพันธ์
3. บทบาทของวัดต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิต พบว่าผู้นำในการจัดการและพัฒนาวัดเทพนิมิตได้แก่ คณะพระภิกษุสงฆ์ และคณะกรรมการบริหารวัดในการดูแล

และพัฒนาในทุกด้าน โดยได้รับการอนุเคราะห์ทุนทรัพย์จากศิษยานุศิษย์และผู้มีจิตศรัทธาตามแต่โอกาสและกิจกรรม

คำสำคัญ : การจัดการ / การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม / วัดเทพนิมิตรฉะเชิงเทรา

Abstract

The management for Cultural Tourism: case study Wat Thep Nimitr Chachoengsao aimed to study the management of Cultural Tourism Wat Thep Nimitr Chachoengsao in four aspects namely, 1) public relation 2) transportation 3) tourist attraction and service, the opinion of the tourist towards the cultural tourism organization of Wat Thep Nimitr and the role of the temple towards the organization of cultural tourism.

The instrument for this study was informal interview questionnaire. The questionnaire focused on the role of Wat Thep Nimitr in the tourism industry and the other instrument used was a 40 –questions survey to gather opinion about the tourism organization in Wat Thep Nimitr. There were 150 respondents chosen at random.

The study has found out:

1. The public relations, transportation and communication, tourist attraction and services of Wat Thep Nimitr was at much level. But it was found out that some issues need improvement such as for the public relations and transportation and communication aspects, there was need to make signs and directions and put them at appropriate places. For the tourist attraction aspect, there is a need to improve rental of materials for interested tourist. And for the service aspect, the sale of food and drinks should at reasonable prices.

2. The opinion of the tourist towards the cultural tourism organization of Wat Thep Nimitr was at very much level and according to its ranking from highest to lowest, transportation and communication, followed by tourist attraction and lastly, services.

3. The role of the temple towards the organization of cultural tourism of Wat Thep Nimitr has been found out that the head of the organization and development of Wat Thep Nimitr is a group of monks. The administrative committee in the custody and development of every aspect has been granted the necessary resources for any occasions and activities which the temple organizes.

Keyword: Management / Cultural Tourism / Wat Thep Nimitr Chachoengsao

ความเป็นมาและความสำคัญ

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในอาเซียนจะเพิ่มขึ้นเป็น 120 ล้านคนในปี 2558 ซึ่งเป็นปีที่ก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community) อย่างสมบูรณ์ จากระดับเฉลี่ย 67.5 ล้านคนต่อปีในช่วงที่ผ่านมา การคาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางระหว่างประเทศทั่วโลก รวมทั้งสิ้นประมาณ 900-920 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3-4 ในทุกปี และก่อให้เกิดรายได้ด้านการท่องเที่ยวทั่วโลกประมาณ 870-880 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (<http://www.exim.go.th/doc/newsCenter/38839.pdf>) และในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในวัฒนธรรมของชาวตะวันออก ซึ่งมีความแตกต่างจากชาติตะวันตกรวมถึงชาวเอเชียซึ่งอยู่ในทวีปเดียวกันก็ยังคงมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศหรือแม้แต่ละแวกภูมิภาค ดังนั้นความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติต่างถิ่นที่ต้องการความรู้ทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมจนเกิดเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2540 อ้างถึงใน นิสาร์ตน์ จุลวงศ์ , 2553)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อุดมไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพราะเป็นประเทศที่เก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ทรงคุณค่าเหมาะสมต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในทุกด้าน และจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ที่สำคัญ มีโบราณสถาน โบราณวัตถุและมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นรู้จักของประชาชนทั่วประเทศ ได้แก่ วัดโสธรวรารามวรวิหาร พระอารามหลวง โรงเจวัดโสธรวรารามวรวิหาร อนุสรณ์สถานน้อย อาจารย์ยากูร กำแพงเมืองเก่า ศาลหลักเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา วัดจีนประชาสโมสร ตลาดบ้านใหม่ร้อยปี เป็นต้น

วัดเทพนิมิตร ตั้งอยู่ที่ถนนศุภกิจ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ 5) ประมาณพ.ศ. 2411 เป็นวัดธรรมยุตวัดหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยในครั้งเริ่มแรกมีพระสงฆ์ภิกษุธรรมยุตเข้ามาดำเนินการจัดตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นก่อน จนกระทั่งได้รับความศรัทธาจากประชาชน จึงร่วมใจกันสร้างวัดเทพนิมิตรขึ้นเพื่อเป็นวัดธรรมยุตนิคมซึ่งได้รับพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ส่งผลให้จังหวัดฉะเชิงเทรามีความก้าวหน้าในด้านพระศาสนายิ่งขึ้น นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมรูปหล่อรัชกาลที่ 8 ซึ่งสร้างจากทองแดงมีลักษณะกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 44 ซม. หรือประมาณ 17 นิ้ว เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2488 ไว้เป็นเกียรติแก่วัดเนื่องจากในสมัยนั้นวัดเทพนิมิตรและคณะอุบาสกอุบาสิกาได้พร้อมใจกันบริจาคทรัพย์ สร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่หลังหนึ่ง (หลังปัจจุบัน) (ประวัติวัดเทพนิมิตรพิมพ์ฉลอง 100 ปี, 8 เมษายน 2512)

อีกทั้งวัดเทพนิมิตร ยังเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธไสยาสน์ องค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัด

ฉะเชิงเทรา ซึ่งมีอายุเก่าแก่มากกว่า 125 ปี และพระพุทธรูปหลวงพ่อดโต ซึ่งประดิษฐานเป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดเทพนิมิตร ซึ่งพุทธศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธาและนิยมมาสักการะบูชา โดยพุทธศาสนิกชนส่วนมากจะบนบานไม่ให้ฝนตก และบนบานไม่ให้ถูกเกณฑ์ทหาร นิยมบนบานด้วยประทัด นอกจากนี้บริเวณหน้าพระอุโบสถยังเป็นທີ່ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อรัชกาลที่ 8 ซึ่งจัดตกแต่งเป็นซุ้มประดับกระจกสีเป็นลวดลายงดงาม อีกทั้งกรมการศาสนายังได้ประกาศให้วัดเทพนิมิตรแห่งนี้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างประจำปี พ.ศ. 2510 นอกจากนี้สถาปัตยกรรมต่างๆ ของวัดเทพนิมิตร อาทิเช่น พระอุโบสถซึ่งก่อสร้างด้วยการก่ออิฐถือปูน ประตูและหน้าต่างเป็นไม้แกะสลักและมีการลงสีให้เหมือนธรรมชาติตามเรื่องราวที่แกะสลัก ได้แก่ ต้นไม้จะเป็นสีเขียว ลูกไม้ ดอกไม้จะเป็นสีแดง เหลือง เป็นต้น ทางวัดได้ดูแลรักษาประตูและหน้าต่างไม้แกะสลักอย่างดีด้วยการทำบานประตูกระจกอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งถือเป็นพระอุโบสถที่ทรงคุณค่า มีลักษณะงดงาม ประดับตกแต่งอย่างประณีต วิจิตรบรรจง รวมทั้งอาคารกุฏิสงฆ์ เป็นอาคารกุฏิใหญ่ สร้างด้วยไม้สักสูง 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มะนิลา (Gable hip) กว้าง 8 เมตร ยาว 12.5 เมตร มีมุขยื่นออกมา กว้าง 4 เมตร สร้างใน พ.ศ. 2461 - 2462 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 บูดด้วยกระเบื้องซีเมนต์ลอน ปัจจุบันได้รับการปฏิสังขรณ์และยังคงความงดงามของลักษณะสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียลในอดีตได้เป็นอย่างดี นับเป็นอาคารเก่าที่ควรอนุรักษ์แห่งหนึ่ง (ประวัติวัดเทพนิมิตรพิมพ์ฉลอง 100 ปี, 8 เมษายน 2512) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าวัดเทพนิมิตรเป็นวัดที่ประวัติศาสตร์ยาวนานอันทรงคุณค่ามีโบราณสถานและโบราณวัตถุควรค่าแก่การอนุรักษ์และเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักให้กับคนรุ่นหลังและส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา

แต่จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเทพนิมิตร พบว่าวัดเทพนิมิตรยังไม่เป็นที่รู้จัก และสนใจของนักท่องเที่ยว อาจเนื่องมาจากระบบการจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและจากการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวและองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบและบทบาทการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร ตำบลหน้าเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยประยุกต์ใช้หลักการการจัดการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่กล่าวว่าการจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องประกอบด้วยการจัดการด้านการคมนาคม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว รวมทั้งด้านการบริการที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2556) เพื่อที่จะได้ทราบถึงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว บทบาทของวัด และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการทั้ง 4 ด้านเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่วัดในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้กับชุมชนในการสร้างความตระหนักในคุณค่าของวัด ปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนในการช่วยกันอนุรักษ์ รวมทั้งเป็นข้อมูลต่อองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนให้วัดเทพนิมิตรให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นที่รู้จักของจังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการในวัดเทพนิมิตร 4 ด้านคือ 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดเทพนิมิตร
3. เพื่อศึกษาบทบาทของวัดที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวัดเทพนิมิตร

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของวัดเทพนิมิตรได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
การวิจัยฉบับนี้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา คือ วัดเทพนิมิตร ตั้งอยู่ ถนนสุขุมกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 2.1 ศึกษารูปแบบและบทบาทต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดเทพนิมิตร
 - 2.2 ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดเทพนิมิตร ใน 4 ด้าน 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ
3. ขอบเขตด้านประชากร
การวิจัยฉบับนี้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล ไว้ดังนี้
 - 3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาประวัติความเป็นมาของวัดเทพนิมิตร โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดเทพนิมิตร ผู้อาวุโสบริเวณพื้นที่ คณะกรรมการของวัดรวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน
 - 3.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ คือ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตรใน 4 ด้าน 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านบริการ จำนวน 150 ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการประกอบแนวทางการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนอย่างชัดเจน ผู้มีบทบาทในฐานะผู้นำชุมชน ได้แก่ 1) เจ้าอาวาสวัดเทพนิมิตร 2) ผู้เกี่ยวข้องในชุมชน 3) คณะกรรมการประจำวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน เพื่อเป็นข้อมูลในด้านการศึกษารจัดการวัดเทพนิมิตรใน 4 ด้าน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากรที่ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนอย่างชัดเจน ผู้มีบทบาทในฐานะผู้นำชุมชน ได้แก่ 1) เจ้าอาวาสวัดเทพนิมิตร 2) ผู้เกี่ยวข้องในชุมชน 3) คณะกรรมการประจำวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน
2. ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้คือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเขตพื้นที่ชุมชนวัดเทพนิมิตรจำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ สอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร เพื่อเป็นข้อมูลด้านการจัดการและบทบาทของวัดเทพนิมิตรต่อการจัดการการท่องเที่ยว
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้าชมวัดเทพนิมิตรเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจำนวน 150 ชุดโดยกำหนดคำถามเป็น 2 ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตอนที่ 2 เป็นข้อมูลในด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวัดเทพนิมิตร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาคาสดนาม โดยอาศัยข้อมูลจากการแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร เพื่อเป็นข้อมูลด้านการจัดการและบทบาทของวัดเทพนิมิตรต่อการจัดการการท่องเที่ยวแล้วแปรผลเชิงคุณภาพโดยการบรรยาย

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเขตพื้นที่ชุมชนวัดเทพนิมิตร จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัดเทพนิมิตร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ของแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ ทั้งการลงพื้นที่สำรวจและทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษารั้งนี้ดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบการจัดการและบทบาทของวัดเทพนิมิตร 4 ด้าน คือ 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) การคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดเทพนิมิตร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	หมายถึง จำนวนคนในกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบและบทบาทการจัดการเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร 4 ด้านคือ 1) ด้านประชาสัมพันธ์ 2) การคมนาคม 3) ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว 4) ด้านการบริการ สามารถสรุปได้ดังนี้

บทบาทและรูปแบบการจัดการเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร ผู้นำในการจัดการและพัฒนา ได้แก่คณะพระภิกษุสงฆ์ และคณะกรรมการบริหารวัดในการดูแลและพัฒนาในทุกด้าน โดยได้รับการอนุเคราะห์ทุนทรัพย์จากศิษยานุศิษย์และผู้มีจิตศรัทธาตามแต่โอกาสและกิจกรรมที่ทางวัดร้องขอ โดยทางวัดได้ดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 การประชาสัมพันธ์ล่องเรือ

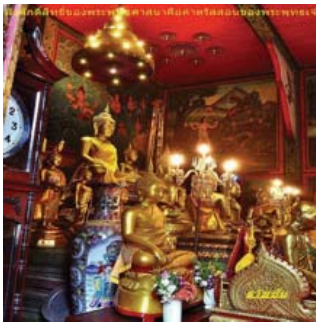

ภาพที่ 2 พระอุโบสถวัดเทพนิมิตร

ด้านประชาสัมพันธ์ ทางวัดได้มีการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดทำป้ายแนะนำกิจกรรมต่างๆของวัด มีการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ท่องเที่ยววัดเทพนิมิตร ในพื้นที่ชุมชน มีการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ทางสถานีวิทยุของทางวัด อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง โดยการบอกกล่าวต่อผู้ที่มาทำบุญเพื่อกระจายข่าวให้กับผู้สนใจ ภายในวัดจัดทำแผนผังแสดงที่ตั้งและตำแหน่งสถานที่สำคัญ การจัดทำป้ายบรรยายประวัติความเป็นมาของวัด ประวัติพระพุทธไสยาสน์

ด้านการคมนาคม วัดเทพนิมิตรมีสถานที่และบริเวณติดถนนสายหลักของจังหวัด สามารถเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ฯ สามารถใช้เส้นทางได้หลายเส้นทาง เข้าถึงได้สะดวก และทางน้ำโดยสามารถลงเรือจากตลาดบ้านใหม่ 100 ปี มีป้ายบอกทางชัดเจน มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถแก่นักท่องเที่ยว ในขณะที่ทางวัดกำลังดำเนินการปรับปรุงสถานที่ภายในวัดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการท่องเที่ยว

ภาพที่ 3 หลวงพ่อโต ประธานพระอุโบสถวัดเทพนิมิตร

ภาพที่ 4 พระพุทธไสยาสน์

ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยววัดเทพนิมิตร มีพระพุทธไสยาสน์ องค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดฉะเชิงเทรา พระอุโบสถวัดเทพนิมิตรเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนให้ความเลื่อมใสศรัทธา ด้วยมีพระประธาน คือ "หลวงพ่โต" บริเวณหน้าพระอุโบสถซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อรัชกาลที่ 8 จัดตกแต่งเป็นซุ้มประดับกระจกสีเป็นลวดลายงดงาม

ภาพที่ 5 พระบรมรูปหล่อรัชกาลที่ 8, ประตูและหน้าต่าง

ภาพที่ 6 อาคารกุฏิใหญ่

อาคารกุฏิสงฆ์ เป็นอาคารกุฏิใหญ่ สร้างด้วยไม้สักสูง 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยามะนิลา (Gable hip) กว้าง 8 เมตร ยาว 12.5 เมตร มีมุขยื่นออกมา กว้าง 4 เมตร สร้างใน พ.ศ. 2461 - 2462 พระสยามมณฑล จัดสร้างขึ้นโดยพระอาจารย์สมชาย ปัญญมโน เจ้าอาวาสวัดป่าสว่างบุญ ต.ชะอม อ. แก่งคอย จ.สระบุรี ร่วมกับพุทธศาสนิกชนจัดสร้าง พระศิลาสยามมณฑล จำนวน 80 องค์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ทรงเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ เพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา พระแผนไทยสร้างเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา ในปี พ.ศ.2554 ได้จัดสร้างพระสังกัจจายน์ ศาลาประดิษฐานไว้ในบริเวณต่อจากพระพุทธรูปไสยาสน์ หลวงพ่อองค์ดำซึ่งจำลองแบบมาจากเมืองนาลันทา ประเทศอินเดีย

ภาพที่ 7 พระสยามมณฑล

ภาพที่ 8 พระแผนไทย

ภาพที่ 9 พ้องค์ดำ

ภาพที่ 10 พระสังกัจจายน์

ด้านการบริการ ทางวัดได้จัดเตรียมเครื่องสักการะบูชาสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ดอกไม้ ฐูปเทียน แผ่นทองเปลวโดยไม่ได้กำหนดราคาขึ้นอยู่กับจิตศรัทธาของผู้ทำบุญที่จะบริจาคโดยใส่ในตู้บริจาค นอกจากนี้ยังจัดจำหน่ายวัตถุมงคลและเครื่องรางของวัดเทพนิมิตร อาทิเช่น รูปหล่อ หลวงพ่อโต ชุดของขวัญหลวงพ่อบุญโสธร นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมการทำบุญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิตในด้านต่างๆ ตามความศรัทธาและความเชื่อของแต่ละบุคคลและตามโอกาสต่างๆ อาทิเช่น การปิดทองไหว้พระ การให้อาหารปลา การร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดสร้างและปรับปรุงอาคาร ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการจัดตู้ น้ำดื่มไว้บริการโดยไม่คิดเงิน มีห้องน้ำสำหรับบริการให้กับนักท่องเที่ยวที่เพียงพอ จัดเตรียมสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยที่นั่งพักและลานธรรม มีการจัดชุดม้าหินบริเวณข้างโบสถ์ และบริเวณริมน้ำมีป้ายจัดไว้ให้นักท่องเที่ยวถ่ายรูปเป็นที่ระลึก มีป้ายบอกทางไปยังจุดต่างๆ ภายในวัด มีจุดประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลบริการนักท่องเที่ยว มีจำนวนถังขยะเพียงพอมีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นยังขาดการให้บริการด้านร้านค้า และร้านอาหารไว้บริการในบริเวณวัด จะมีรถขายของของชาวบ้านที่จะนำมาจอดเพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยวบ้างบางเวลา นอกจากนี้สถานที่จอดรถยังไม่มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร จำนวน 150 ชุด ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดเทพนิมิตรเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.67 มีอายุระหว่าง 1- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.00 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.00 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.33 ลักษณะพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานะภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 55.33 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.33

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1. ด้านประชาสัมพันธ์	3.54	0.81	4 มาก
2. ด้านการคมนาคม	3.77	0.78	1 มาก
3. ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว	3.66	0.77	3 มาก
4. ด้านการบริการ	3.73	0.77	2 มาก
รวม	3.68	0.78	มาก

จากตารางที่ 1 อธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดเทพนิมิตร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย = 3.68) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการคมนาคมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (มีค่าเฉลี่ย = 3.77) ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าวัดเทพนิมิตร์มีความสะดวกต่อการเดินทางและมีการคมนาคมที่หลากหลายช่องทาง เช่น รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารเป็นต้น รองลงมา มีป้ายบอกทางไปยังจุดสำคัญต่างๆ ในวัดเทพนิมิตร์อย่างชัดเจน และสถานที่จอดรถสะดวก มีห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยว ด้านการบริการ (มีค่าเฉลี่ย = 3.73) ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความเป็นระเบียบของการจัดวางผังขยะและปริมาณถังขยะที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว (มีค่าเฉลี่ย = 3.66) ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าวัดเทพนิมิตร์มีสิ่งเคารพที่เป็นศิริมงคลและมีคุณค่าทางด้านจิตใจ รองลงมา มีลักษณะการท่องเที่ยวที่ครบวงจร และสถานที่ท่องเที่ยวยังคงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในท้องถิ่นแบบดั้งเดิม และด้านประชาสัมพันธ์ (มีค่าเฉลี่ย = 3.54) ตามลำดับ ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าวัดเทพนิมิตร์ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น เทศกาลลอยกระทง การจัดกิจกรรมทางศาสนา มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ด้านการท่องเที่ยว และมีการจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่สู่ชุมชนภายนอก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัดเทพนิมิตร์ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษารูปแบบการจัดการและบทบาทของวัดเทพนิมิตร์ที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่าการจัดการทั้งสี่ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากปรากฏผลดังนี้

ด้านประชาสัมพันธ์ วัดเทพนิมิตร์ได้มีการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดทำป้ายแนะนำกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว แต่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบ้านใหม่ 100 ปีและสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงภายในจังหวัดและภายนอกจังหวัดได้ทราบถึงคุณค่าและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของวัดเทพนิมิตร์ในรูปแบบต่างๆ ให้มากขึ้นทั้งรูปแบบของป้ายประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ในการให้การแนะนำสถานที่ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ช่องทางวิธีประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หรือรายการท่องเที่ยวทางโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันมีหลายรายการที่พร้อมจะแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งหากมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีย่อมส่งผลต่อการท่องเที่ยวของวัดเทพนิมิตร์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ด้านการคมนาคม วัดเทพนิมิตร์ได้ดำเนินการจัดการให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้หลายเส้นทาง รวมทั้งเข้าถึงได้สะดวก อีกทั้งยังสามารถเดินทางทางน้ำโดยสามารถลงเรือได้จากตลาดบ้านใหม่ แต่ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุงพัฒนาที่นักท่องเที่ยวได้เสนอแนะไว้ดังนี้ ควรจัดป้ายจราจรให้ชัดเจนเส้นทางในการเดินทางเข้าสู่บริเวณวัด ควรปรับปรุงด้านความสะอาดและมีป้ายบอกทางให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรเพิ่มจำนวนเรือโดยสารในการท่องเที่ยวทางน้ำไปสู่วัดเทพนิมิตร์ให้มากขึ้น

ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว วัดเทพนิมิตร์ได้จัดเตรียมสถานที่ที่มีสิ่งเคารพที่เป็นศิริมงคลและมีคุณค่าทางด้านจิตใจต่างๆ อาทิเช่น พระพุทธไสยาสน์ อีกทั้งยังดูแลสถานที่ท่องเที่ยวให้ยังมีรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในท้องถิ่นแบบดั้งเดิมได้ดี แต่ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุงพัฒนาได้แก่ความสะอาดของบริเวณวัด ควรดูแลเรื่องไม่ให้มีสิ่งปฏิกูล เช่น มูลสุนัข, และควรจัดระเบียบด้านอาคารสถานที่ให้สะอาด มีระเบียบ และมีสวนหย่อม และควรเพิ่มเติมกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

ด้านบริการ วัดเทพนิมิตร์มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประเพณี มีการจัดเตรียมเครื่องสักการบูชาแก่นักท่องเที่ยวในระดับที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากแต่ยังมีประเด็นที่ควรพัฒนาได้แก่ควรร้านค้าเพื่อจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นแบบโฮต็อป และจัดบริเวณที่พักผ่อน นั่งเล่นเป็นมุมที่ให้ความร่มรื่น

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดเทพนิมิตร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดเทพนิมิตร์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 1- 40 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก มากที่สุด มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้อยู่ระหว่าง 1-30,000 บาท

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการคมนาคม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ด้านการบริการ ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว (และ ด้านประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะทางวัดเทพนิมิตร์ มีการจัดการที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดและทัศนคติของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่มีทัศนคติและค่านิยมในการคำนึงถึงมาตรฐานและคุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ดั้งเดิมเฉพาะถิ่น ร่มรื่นสะอาด มีความพร้อมด้านการจัดการสิ่งบริการอำนวยความสะดวก รวมถึงระบบการจอดรถ และการจราจรภายใน บุคลากรมีความพร้อมบริการ มีศูนย์ข้อมูลอำนวยความสะดวกเบื้องต้น ห้องสุขา มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และสินค้าของที่ระลึก มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาสถานที่ เป็นระยะๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ชนัญ วงษ์วิภาค (2548, หน้า 77-78) กล่าวเกี่ยวกับนิยามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการเดินทางเพื่อเที่ยวชม และศึกษาวัฒนธรรมประเพณีที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โดยชุมชน

ท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องบนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านคมนาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากวัดเทพนิมิตรสะดวกต่อการเดินทางและมีการคมนาคมที่หลากหลายช่องทาง เช่น รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารเป็นต้น สถานที่จอดรถสะอาดและมีห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวเฉลี่ย สามารถเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงได้สะดวก มีป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างสะดวก มีแผนที่ท่องเที่ยวแสดงการเดินทางอย่างสะดวกและง่ายในการมายังวัดเทพนิมิตรมีความปลอดภัยในการจอดรถและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว มีการอำนวยความสะดวกด้านที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2556) ได้กล่าวถึงการพิจารณารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยพื้นฐานการผลิต เช่น ถนน สนามบิน ทางรถไฟ ท่าเรือ ยวดยานพาหนะ ให้มีความรวดเร็วและปลอดภัยและยังสอดคล้องกับอัญชลี สมใจ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา : วัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวว่าความปลอดภัยในการจอดรถและทรัพย์สินการอำนวยความสะดวกด้านที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ด้านบริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือความเป็นระเบียบของการจัดวางผังขยะและปริมาณถังขยะที่เพียงพอมีห้องน้ำที่สะอาด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี การจัดเตรียมเครื่องสักการบูชา สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด การจัดสถานที่ท่องเที่ยวให้เอื้อประโยชน์ต่อการถ่ายภาพเป็นที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ คือ มีการจัดให้เช่าวัตถุมงคลแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจ มีการให้บริการร้านอาหารและเครื่องดื่มในราคาที่เหมาะสม สอดคล้องกับเพียงกานต์ นามวงศ์ (2552) พิจารณาจากองค์ประกอบด้านแรงจูงใจที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว ควรมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้คนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและเพื่อเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก และสอดคล้องกับชุตติมา รุ่งประพันธ์ (2549) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเน้นการจัดการด้านการบริการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจและเป็นการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีสิ่งเคารพที่เป็นสิริมงคลและมีคุณค่าทางด้านจิตใจ มีลักษณะการท่องเที่ยวที่ครบวงจร สถานที่ท่องเที่ยวยังคงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในท้องถิ่นแบบดั้งเดิม เฉลี่ยสภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมภายในวัดเทพนิมิตรมีความร่มรื่นเหมาะสมแก่การพักผ่อนของนักท่องเที่ยวสภาพของสถานที่ท่องเที่ยวภายในวัดเทพนิมิตรมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวกิจกรรม

ที่หลากหลายและมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสมกับเทศกาลเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวและมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ คือ มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาดัดแปลงให้สวยงามเหมาะสมเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวมีสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อกระตุ้นความสนใจต่อนักท่องเที่ยว และสินค้าที่จำหน่ายคุณภาพที่เหมาะสมกับราคา

ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากในเรื่องของการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น เทศกาลลอยกระทง กิจกรรมทางศาสนา ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ด้านการท่องเที่ยว การจัดทำสื่อต่างๆเพื่อเผยแพร่สู่ชุมชนภายนอก การติดป้ายประชาสัมพันธ์ไว้ในบริเวณที่สามารถดึงดูดความสนใจต่อนักท่องเที่ยวและมีความชัดเจนในการประชาสัมพันธ์ในบริเวณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านประชาสัมพันธ์ สิ่งที่นักท่องเที่ยวเสนอแนะได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบ้านใหม่ 100 ปีได้ทราบว่าวัดเทพนิมิตรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันสามารถเดินทางมาได้ทั้งทางเท้า ทางเรือ หรือรถยนต์และควรมีประชาสัมพันธ์และการแนะนำการท่องเที่ยวของวัดเทพนิมิตรให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
2. ด้านสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวสิ่งที่นักท่องเที่ยวเสนอแนะได้แก่ควรปรับปรุง โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดของบริเวณวัด ควรดูแลเรื่องไม่ให้มีสิ่งปฏิกูล เช่น มูลสุนัข, และควรจัดระเบียบด้านอาคารสถานที่ให้สะอาด มีระเบียบ และมีสวนหย่อม
3. ด้านบริการ สิ่งที่นักท่องเที่ยวเสนอแนะได้แก่ ควรมีกิจกรรมของกินของใช้ ที่นำมาจำหน่ายแบบธรรมชาติ แบบโอท็อปและจัดบริเวณที่พักผ่อน นั่งเล่นเป็นมุมที่ให้ความร่มรื่น
4. ด้านการคมนาคมสิ่งที่นักท่องเที่ยวเสนอแนะได้แก่ ควรจัดป้ายจราจรให้ชัดเจนเส้นทางในการเดินทางเข้าสู่บริเวณวัด ควรปรับปรุงด้านความสะอาดและมีป้ายบอกทางให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรเพิ่มจำนวนเรือโดยสารในการท่องเที่ยวทางน้ำไปสู่วัดเทพนิมิตรให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆในแหล่งท่องเที่ยววัดเทพนิมิตร เพื่อให้ทราบถึงทรัพยากรการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี ที่มีอยู่มาจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
2. ควรศึกษาเรื่องความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2556). รายงานผลและการดำเนินงานเพื่อกำหนดนโยบายท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กฤษฎา ชูย์อภัย. (2552). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาร้านรวงเหนือ ตำบลรวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุติมา รุ่งประพันธ์. (2549). การศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอเมืองชะเชิงเทรา จังหวัดชะเชิงเทรา. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิสาร์ตน์ จุลวงศ์ (2553). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรร่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม . วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประวัติวัดเทพนิมิตพิมพ์ฉลอง100 ปี. (2512) วัดเทพนิมิตร อำเภอเมืองชะเชิงเทรา จังหวัดชะเชิงเทรา.
- เพียงกานต์ นามวงศ์. (2552) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนไหลหิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันสาด ศรีสุวรรณ. (2553). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยกรมมีส่วนร่วมของชุมชนลุ่มน้ำตาปี. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันชพร จันทร์รักษา. (2552) ปัจจัยและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา เขตเทศบาลนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรพิชญา ไชยกาล. (2552). การรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาตลาดบ้านใหม่ จังหวัดชะเชิงเทรา. สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี สมใจ. (2552). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนากรณีศึกษา : วัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดชะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- World Tourism Organization. (2556). การปรับตัวของธุรกิจท่องเที่ยวไทย...เพื่อใช้ประโยชน์จาก AEC. วันที่ค้นข้อมูล 12 ตุลาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.exim.go.th/doc/newsCenter/38839.pdf>

